

Sak nr 02/10

11. mai 2010 har Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis avsagt slik

AVGJØRELSE

Nemndas sammensetning: Nils Grytten
Truls Disen
Arve Kristiansen

Parter:

selgende part

-

kjøpende part

I. INNLEDNING

Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis skal fastsette vederlaget i forbindelse med overdragelse av en spesialistpraksis innen øyehalssykdommer. Praksisen er lokalisert i Stavanger, og har driftsavtale med Helse Vest RHF. Saken behandles etter reglene i rammeavtale mellom De regionale helseforetak og Legeforeningen om avtalepraksis for spesialister pkt 11.1.

Saken har sitt utgangspunkt i at: _____ er tildelt avtalehjemmelen som _____ har innen øyesykdommer i henhold til bestemmelsene om seniorpolitikk i rammeavtalen. 50 % av praksisen skal overtas pr 1. juli 2010, mens resterende 50 % skal overtas senest 1. november 2013.

Partene har ikke blitt enige om hvilket vederlag skal betale til. I anledning overdragelse av spesialistpraksisen og har bedt om at dette blir å fastsette av nemnda.

Det ble avholdt befarings- og møte i praksisen 26. april 2009. Til stede var nemnda og sakens parter.

I forkant hadde begge parter innsendt skriftlige redegjørelser for sitt syn på saken.

Nemndas sammensetning er i henhold til oppnevning av Den norske legeforenings sentralstyre. stilte innledningsvis i prosessen visse spørsmål rundt nemndsmedlemmet habilitet, men har ikke opprettholdt noen habilitetsinnsigelse. Nemnda er for øvrig av den klare oppfatning at er habil til å tjenestegjøre i denne saken, og at det ikke foreligger forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet.

Sentralstyret i Legeforeningen har gitt retningslinjer som gjelder for nemndsbehandling ved overdragelse av privat spesialistpraksis med driftsavtale. Nemnda har lagt disse, samt voldgiftslovens ufravikelige bestemmelser til grunn for sitt arbeid med saken.

Partene har fri rådighet over sakens gjenstand og nemnda kan således ikke treffe en avgjørelse som går utenfor partenes påstander (krav/tilbud).

Nemnda har kommet frem til en enstemmig avgjørelse. Avgjørelsen er basert på sakens dokumenter, nemndas befarings- og møtet med partene.

II. SAKENS FAKTUM

Type praksis

Praksisen som overdras er en øyelegepraksis med 100 % driftstilskuddsavtale i klasse III med Helse Vest RHF.

Praksisen er en solopraksis og drives av som et personlig foretak.

Spesialistpraksisen er en generell oftalmologipraksis. Det utføres mindre kirurgiske inngrep innen spesialiteten på legens kontor. Praksisen er ellers ikke utstyrt eller innrettet med tanke på å utføre øyekirurgi.

Praksisen er åpen mandag – fredag fra 08.00 – 15.30. Annenhver fredag holdes kontoret stengt for pasienter pga administrative gjøremål for legen.

Lokaler, beliggenhet

Praksisen er beliggende sentralt i _____ med kort avstand til buss- og togstasjon. Det er parkeringsanlegg i nærheten. I bygget er det heis og tilgjengelighet for bevegelseshemmede.

Kontorlokalene inneholder følgende:

- venteværelse med toalett for pasienter
- bod/lagerrom
- resepsjon/kontor for sekretær
- perimetri-/undersøkelsesrom
- legekontor
- personaltoalett og garderobe med tekjølken

Praksisen flyttet til nåværende lokaler i 2007 og disse ble pusset opp i den anledning.

Leiesummen er på kr 108 000,- pr år (ved inngåelse av avtalen i 2007). Leien justeres årlig iht 80% av økningen av SSBs konsumprisindeks.

Leieforholdet utløper i 2013, men det er adgang til forlengelse om tiltredende lege ønsker det.

Personell

Det er ansatt en sekretær i praksisen i 80 % stilling. Det er opplyst for nemnda at hun skal trappe ned til 50 % stilling og arbeide for _____ etter at _____ starter opp i seniorordningen, og at det skal ansettes en ny sekretær i 50 % stilling som skal dekke opp for _____ de dager han betjener praksisen. Sekretær setter opp timelister, betjener telefon, utfører

ordinært ekspedisjonsarbeid og forunderundersøker pasienter, så som visus inkl autorefraktometri og synsfeltundersøkelser med autoperimeter.

Systemer i praksisen, avtaler

Praksisen benytter WinPro journalsystem. Norsk Helsenett er under installering. Det er inngått diverse serviceavtaler for det medisinske utstyret i praksisen. Datasystemet var nytt i november/desember 2009.

Pasientgrunnlaget,

Det er opplyst at det i datasystemet ligger ca 6 650 journaler. Papirjournaler til pasienter som ikke har vært ved praksisen siden 1996 ble makulert ved flytting i 2007. Fratredende har opplyst at hun har en stor andel kroniske pasienter, men forsøker likevel å prioritere nyhenviste fremfor kronikerne. Det er pt en ventetid på 6-7 måneder for ikke prioriterte pasienter. Kontrollintervallet for enkelte kronikere er lengre enn det selger er bekvem med. Det er opplyst at praksisen mottar 20-25 nye henvisninger i uken. Henvisningen kommer fra hele Rogaland, med unntak fra Haugesunds-området.

I 2008 var det ca 2 800 spesialistkonsultasjoner i praksisen. I 2009 var antallet spesialistkonsultasjoner ca 3 000.

Økonomiske forhold

I 2008 hadde praksisen en bruttoomsetning på kr 2 493 102, kostnadene var på 1 154 110,-, hvilket gir et resultat på 1 338 992,-. I 2009 var bruttoomsetningen på kr 2 836 876,-. Kostnadene er dog ikke helt klare for 2009.

Kontinuitet/fravær

har drevet praksisen siden mars 1985. Den ble frem til 2007 drevet i andre lokaler, men i samme bygg som i dag. Fratredende har opplyst at hun har hatt vikarer i praksisen 1-3 uker i de senere årene.

Attraktivitet

Praksisen er som ovenfor nevnt beliggende midt i
det seg seks søkere.

.. Ved utlysning meldte

Utstyr/inventar

Det er fra fratredende leges side gitt en meget utførlig opplisting av utstyr som medfølger i overdragelsen til . Nemnda viser til dette og finner ikke grunn til å innta den opplistingen i nemndsavgjørelsen.

Mye av utstyret er forholdsvis nyinnkjøpt, herunder bl. a. undersøkelsesuniten med tilhørende tekniske apparater, funduskamera og deler av kontorinventaret.

Det er koblinger opp mot datautstyret på det meste av undersøkelsesutstyr.

Alt utstyr fungerer i det daglige og dekker behovene i en generell oftalmologisk praksis.

Praksisen vurderes ikke å ha vesentlige investeringsbehov på utstyrssiden med det første.

Andre forhold

Begge parter har i sine redegjørelser til nemnda kommet med en del karakteristikker av den andres forhandlingsvilje, eller rettere sagt mangel på sådan. Det har utviklet seg til et meget anspent forhold mellom partene og nemnda anser at dette åpenbart vil representere en utfordring i samarbeidet mellom partene i tiden som kommer. Bl. a. har tilskrevet Helse Vest etter at ble tildelt hjemmelen og anmodet om å få trekke seg fra seniorordningen. har ikke fått anledning til dette.

Nemnda finner grunn til å nevne dette, men vil samtidig presisere at slike forhold ikke tillegges noen vekt i vurderingen av hva som er riktig verdi på praksis i henhold til de retningslinjer som er fastsatt av Legeforeningen. Det har imidlertid medført mye ekstraarbeid for nemnda og saken har som følge av dette vært mer tidkrevende enn det som er vanlig i sakene for nemnda.

III. PARTENES ANFØRSLER

Fratredende lege, , *har i korthet anført:*

Praksisen er lokalisert i Stavanger i nyoppussende lokaler. Legekontoret er lyst og trivelig. Det er stor tilstrømning av pasienter til praksisen, og "junior" vil ha fullt opp å gjøre fra første dag i praksisen.

Det er god omsetning i praksisen. Antall konsultasjoner har gått noe ned siste år, men fremdeles ligger det innenfor de aksepterte normtall. Den nye legen kan øke aktiviteten om han det ønsker.

Praksisen er godt utstyrt og innehar alle instrumenter som er nødvendig for å kunne holde et høyt faglig nivå innen oftamologi.

Sekretæren i praksisen er en meget ansvarsfull dame som har vært ansatt i lang tid og fungerer meget godt i arbeidet.

Forutsetningen er tilstede for at den nye legen får et godt næringsresultat med garantert pågang til arbeid i et behagelig og velutstyrt arbeidsmiljø.

Utstyr og inventar bør verdifastsettes til kr 1 250 000,-. Vederlag for opparbeidet praksis bør settes til kr 1 500 000,-. Totalt er dermed .. krav overfor nemnda kr 2 750 000,-.

Overtagende lege, har i korthet anført:

Vedr. opplært personell må det bemerkes at sekretæren skal gå ned i 50 % stilling og kun arbeide for .. får således ingen glede av den opplærte sekretær. Tvert i mot må han selv ta belastningen med å lære opp en ny legesekretær.

Kontorlokalene er fine, men for små. Der er ikke operasjonsstue og det er heller ikke mulig å

få til i eksisterende lokaler. er meget interessert i kirurgi og det er derfor negativt at praksisen ikke tillater slik virksomhet.

Det er heller ikke mulig å utvide til gruppepraksis. ønsker å arbeide i en gruppepraksis.

Pasientlogistikken er ikke optimal. Perimeter står tilgjengelig for sekretær, mens funduskamera står på legekantoret og derfor må betjenes av lege.

Omsetningen og driftsresultatet har vært relativt moderat de siste tre årene.

Utstyret er dels av eldre dato og delvis har meget begrenset verdi. Perimeter er fra 2001 og dermed ca ni år gammelt ved overtagelse. Deler av utstyret er det to av. I prislisten er det også medtatt forbruksmateriell, medisinsk litteratur og kjøkkenutstyr.

Fratredende leges krav er overhodet ikke i samsvar med de avgjørelser som tidligere er avsagt av nemnda. kjenner ikke til noen avgjørelser som har gitt så høy pris som forlanger.

foreslår at vederlaget settes til kr 1 400 000,- fordelt på utstyr/inventar med kr 650 000,- og opparbeidet praksis med kr 750 000,-

IV. NEMNDAS VURDERING

Nemnda skal med bindende virkning fastsette verdien på utstyr og inventar samt vederlaget for opparbeidet praksis i anledning overdragelsen mellom partene.

Utstyr/inventar

Det foreligger ikke fastsatte eller omforente kriterier for verdifastsettelse av brukt legeutstyr. Den reelle markedsverdien for brukt legeutstyr er vanskelig å anslå med nøyaktighet og markedet for slikt utstyr er lite oversiktlig.

Nemnda finner skjønnsmessig å fastsette det medisinske utstyret i praksisen til å ha en verdi på kr 750 000,-. Nemnda har her vektlagt at mye av utstyret er forholdsvis nytt, bla. undersøkelsesuniten med teknisk utstyr og funduskamera. Mindre instrumenter og datautstyr settes samlet til kr 100 000,-, og nemnda bemerker i den anledning at datautstyret var nytt ila 2009. Kontorteknisk utstyr og kontorinventar settes samlet til kr 50 000,-, mens ”dobbelutstyr” som finnes i praksisen prisfastsettes skjønnsmessig til kr 50 000,-.

Oppsussingskostnader er medtatt i kravet fra fratredende lege. Dette faller etter nemndas vurdering ikke inn under verdien av utstyr/inventar, men kontorlokalenes standard og beskaffenhet er et moment som skjønnsmessig blir tillagt vekt under ”opparbeidet praksis”.

Nemnda har etter samlet vurdering således kommet til at verdien av utstyr i nærværende sak blir å fastsette til kr 950 000,-.

Opparbeidet praksis

Hva gjelder verdien av opparbeidet praksis viser nemnda til at selve driftstilskuddshjemmelen ikke er gjenstand for overdragelse, denne tildeles av det regionale helseforetaket gjennom et forvaltningsvedtak etter forutgående utlysning.

Vurderingen av ”opparbeidet praksis” skal ikke baseres på rent forretningsøkonomiske kriterier og er ikke sammenfallende med forretningsbegrepet ”goodwill” slik det tradisjonelt kjennes fra andre områder.

Nemndas oppgave er å finne merverdien som overtagende lege får som følge av at han overtar en opparbeidet praksis, fremfor å starte praksis uten slikt grunnlag.

Det skal foretas en skjønnsmessig vurdering og nemnda viser særlig til rammeavtalens pkt 11.1, samt retningslinjene som er vedtatt av sentralstyret i Legeforeningen. Videre skal nevnes at Legeforeningen i et samarbeid med Helse Sør-Øst RHF har utgitt en ”kommentarutgave” til Rammeavtalen, herunder bestemmelsene som omhandler overdragelse. Disse er lagt til grunn for nemndas behandling og vurdering i denne saken.

I følge disse skal verdien av opparbeidet praksis fastsettes etter en helhetsvurdering hvor en bl. a. vektlegger følgende relevante kriterier:

- Kontinuitet
- Type praksis (gruppe- eller solo)
- Kontorrutiner
- Opplært personell
- Attraktivitet/ beliggenhet
- Omsetning
- Pasientgrunnlag
- Samarbeidsavtaler
- Systemer i praksisen (eks journalsystem)
- Husleieavtaler og andre leieavtaler

Den innbyrdes og nærmere vekting av kriteriene er ikke angitt i retningslinjene, men er overlatt til nemnda å avgjøre ut fra det konkrete saksforhold. Det vil også være grunnlag for å vektlegge andre, relevante kriterier dersom saken skulle gi slik foranledning.

Nemnda er i sin vurdering bevisst på at regelverket og retningslinjene er et kompromiss mellom fratredende leges krav på et økonomisk oppgjør for overdragelse av opparbeidede verdier i sin praksis, mot rekrutteringshensyn og ønsket om at den best kvalifiserte lege skal gis mulighet til å starte opp i en praksis.

Den aktuelle praksis er etter nemndas vurdering en veldrevet solopraksis innen sitt fagområde. Praksisen har en standard som gjør at den oppfyller kriteriene for plassering i driftstilskuddsklasse III.

Det er solid omsetning. De fremlagte regnskapstall viser stabil inntjening i praksisen.

Nemnda konstaterer at aktiviteten (antall konsultasjoner), er noe lavere enn det en gjennomsnittlig finner i en heltids øyelegepraksis med driftstilskudd. Om dette har sammenheng med fratredende arbeidsmåte eller en bevisst nedtrapping, står ikke klart for nemnda.

Lokalene er lyse og innbydende, men nemnda er enig med tiltredende part at de er noe små og uhensiktsmessige, hvilket setter en del klare begrensninger. Husleien må sies å være på et adekvat nivå, men gjenspeiler samtidig lokalenes størrelse og beliggenhet.

Det er god pågang med nyhenviste pasienter, hvilket tilsier at fastlegene og andre henvisende instanser finner praksisen attraktiv å henvise pasienter til. Tiltredende lege vurderes å ha fullt opp å gjøre fra sin første arbeidsdag i spesialistpraksisen. Venteromsløsning og lokalløsning for øvrig setter imidlertid klare begrensninger for mye aktiviteten kan øke ut over dagens nivå.

Data- og journalsystem er som forventet i en slik spesialistpraksis. Nemnda bemerker dog at Norsk Helsenett først nå er under installering.

Hjelpepersonalet er en faktor som normalt tillegges betydelig vekt i anledning verdifastsettingen ved overdragelser. Selv om nemnda legger til grunn at den tilsatte sekretær i denne praksisen er godt innarbeidet i sine arbeidsoppgaver, er dette noe som etter alt å dømme ikke vil få noen glede av. Det må ansettes en ny sekretær som skal arbeide for ham de uker han skal arbeide i praksisen og må selve besørge opplæringen for vedkommende.

Det har ikke vært fravær/diskontinuitet som har påvirket praksisen i negativ regning, slik nemnda bedømmer det.

Nemnda har i sin vurdering sett hen til øvrige nemndsavgjørelser for så vidt gjelder overdragelse av øyelegepraksis. I sak 04/07 ble opparbeidet praksis i en 100 % øyelegepraksis verdsatt til kr 700 000,-. Det gjaldt en klasse II-praksis uten adekvate dataløsninger. I sak 1/08 ble en 50 % øyelegepraksis i klasse III prissatt til 550 000,-. I den saken forelå klar diskontinuitet. I sak 7/08 ble vederlaget satt til 525 000,-. I den saken var eksisterende lokaler ikke egnet for å videreføre praksisen. I tillegg var det ikke hjelpepersonell med ved overdragelsen. I sak 1/06 ble en 50 % øyelegepraksis ansett å ha en opparbeidet praksis verdsatt til kr 700 000,-. I den saken var aktiviteten/omsetningen i praksis noe høyere enn i foreliggende praksis. I sak 08/08 ble opparbeidet praksis satt til 1 300 000,-.

Nemnda har ikke i sin vurdering vektlagt prisen for ordinære overdragelser (uten nemnd) hvor nemnda ikke har nødvendig kjennskap til fakta og hva som er nærmere avtalt mellom partene.

Etter en skjønnsmessig helhetsvurdering basert på de relevante kriterier og hvor en også har iaktatt tidligere nemndsavgjørelser, har nemnda kommet til at verdien av opparbeidet praksis i denne saken skal fastsettes til kr 1 100 000,-.

Samlet blir da kjøpesummen, for 100 % av praksis, kr 2 050 000,-.

Oppfylleelsesfristen for de første 50 % settes tidspunktet for tiltredende leges oppstart i praksisen, mens resterende skal betales når tiltredende lege overtar siste 50 % av driftsavtalen.

Kostnadene med nemndsbehandlingen fordeles i henhold til retningslinjene, nærmere bestemt slik at disse dekkes med en halvpart på hver part.

V. SLUTNING

1. Vederlaget for spesialistpraksis fastsettes til kr 2 050 000 –
kronertommillionerogfemtitusen –
2. 50 % av kjøpesummen forfaller til betaling 1. juli 2010. Resterende kjøpesum forfaller til betaling når kjøper overtar resterende hjemmel/praksis.
3. Partene betaler in solidum – en for begge og begge for en – nemndas omkostninger etter oppgave

Avgjørelsen er på alle punkter enstemmig.

Ålesund/Bergen/Harstad, 11. mai 2010

(sign.)

Truls Disen

Nils Grytten

(sign.)

Arve Kristiansen